

SvD 2018-07-09 ”Allvarligt misstag att facken stödjer ny lag”

Den 5 juni presenterade de fackliga centralorganisationerna LO, TCO och Saco tillsammans med Svenskt Näringsliv ett gemensamt förslag till ny lagstiftning om rätten att vidta stridsåtgärder, kallat *Utvidgad fredsplikt*. Ylva Johansson förklarade omedelbart att parternas förslag nu också var regeringens. Men vad innebär det egentligen? De fackliga centralorganisationerna påstår att deras 3,4 miljoner medlemmar inte kommer att påverkas alls. Kritiker hävdar istället att lagförslaget förbjuder alla fack att ta strid för att förbättra medlemmarnas arbetsvillkor, om arbetsgivare redan tecknat kollektivavtal med en annan organisation. Hamnarbetarförbundets utförliga analys, som släpps idag (måndag 9/7) visar att inget av påståendena stämmer. Den pekar istället ut andra skäl till varför så kallad "avtalsshopping" och dumpning av arbetsvillkoren kommer att bli ett växande problem för alla svenska löntagare om parternas förslag blir lag.

Idag ger den fria stridsrätten arbetsgivare incitamenten att anstränga sig för att samverka med så många som möjligt av de fackanslutna arbetstagarna på en arbetsplats. Det finns tunga ekonomiska skäl att arbeta med avtalssamordning, flerpartsavtal och parallell tillämpning av de olika avtalens innehåll. Med parternas lagförslag förändras arbetsgivarnas drivkrafter till att ensidigt tillämpa endast ett av avtalen. Andra medlemsrika fackförbund kan effektivt utestängas även om de också lyckats teckna kollektivavtal. Detta är den enskilt största försämringen för arbetstagersidan i uppgörelsen, och kan få stora konsekvenser i många branscher, inte minst på tjänstemannansidan.

Hamnarbetarförbundets rapport visar att förslaget ensidigt riktar in sig på begränsningar av arbetstagarernas stridsrätt. I princip inga förändringar föreslås när det gäller arbetsgivarnas maktmedel. Det är anmärkningsvärt eftersom bakgrunden till lagförslaget sägs vara konflikten i Göteborgs Hamn. Det var ju hamnarbetsgivaren APM Terminals lockout, utestängning av den egna personalen, som stod för 87 % av de förlorade arbetsdagarna på hela den svenska arbetsmarknaden 2017.

När förslaget presenterades påstods det att det bara skulle beröra ”några hundra hamnarbetare i Göteborg”. Vår rapport visar tvärtom att det allvarligt försvagar positionen för alla fackföreningar genom att förskjuta makten till arbetsgivarnas fördel på en rad punkter:

- Förslaget inskränker allvarligt fackföreningarnas möjligheter att hävda sina medlemmars intressen.
- Arbetsgivarna får stora möjligheter att själva välja sin fackliga motpart och vilka avtal de vill tillämpa. Det öppnar för omfattande avtalsshopping och villkorsdumpning.
- Arbetsgivare skulle få stora möjligheter att försvåra och försena stridsåtgärder genom rättsliga invändningar mot såväl rimligheten i fackets krav som rena teknikaliteter.
- Fackföreningar skulle i praktiken förbjudas att i en konfliktsituation svara på lagstridiga åtgärder från arbetsgivarna genom att tillföra nya krav för att avbryta stridsåtgärderna.

Vi menar därför sammantaget att det är ett allvarligt misstag från ledningarna för de fackliga organisationerna att ge sitt stöd till ett sådant förslag. Det har drivits igenom på kort tid och utan öppen diskussion. Vi uppmanar fackligt aktiva och medlemmar i alla förbund att ta upp debatten i sina fackföreningar. Den rapport som vi nu publicerar ger rejält med bränsle åt en sådan diskussion.

Eskil Rönér

Ordförande Svenska Hamnarbetarförbundet